

**35es Jornades
internacionals per a
PROFESSORAT
DE CATALÀ**

19 — 22 de juliol de 2021

PROGRAMA

Dilluns

[19 de juliol]

16:00 – 16:30 H

Sessió inaugural

🗉 **MARIA VICENTA MESTRE**,
rectora de la Universitat de València

🗉 **FRANCESC SERÉS**,
director de l'Institut Ramon Llull

16:30 - 17:15 H

Conferència inaugural

- *La ironia còmplice: els aforismes de Joan Fuster*

🗉 **CARME GREGORI**, Universitat de València

17:15 - 17:45 H

Pausa

17:45 - 18:45 H

Sessió informativa per al professorat de XarxaLlull

🗉 **ÀREA DE LLENGUA I UNIVERSITATS DE L'INSTITUT RAMON LLULL**

18:45 - 19:00 H

Pausa

19:00 - 20:00 H

Activitat cultural

20:00 - 21:00 H

Reunions internes del professorat per zones geogràfiques

Dimarts

[20 de juliol]

10:00 - 12:00 H

**Reunions internes
del professorat per zones
geogràfiques**

15:30 - 17:00 H

**Espai de debat i reflexió.
Què hem après?
Com tornarem?**

- *Docència de llengua, literatura i cultura catalanes*
-

17:00 - 17:30 H

Pausa

17:30 - 19:00 H

**Espai de debat i reflexió.
Què hem après? Com
tornarem?**

- *Organització d'activitats acadèmiques i culturals*
 - *Dinamització d'estudis catalans i captació d'estudiants*
-

19:00 - 20:00 H

Visita a l'Espai Joan Fuster

- 📍 A càrrec de [SALVADOR ORTELLS](#), director de l'Espai Joan Fuster
-

Dimecres

[21 de juliol]

15:00 - 16:00 H

Espai de debat i reflexió. Què hem après? Com tornarem?

- *Conclusions*

16:00 - 17:30 H

Tallers (sessions simultànies)

Els participants han d'assistir a dos tallers, un de 16:00 a 17:30 h i l'altre de 18:00 a 19:30 h.

- **T1** *Què vols dir?* Estratègies d'ensenyament de la gramàtica orientades a la comunicació

👤 **ARES LLOP**, Universitat de Cambridge

👤 **ANNA PARADÍS**, Universitat d'Oxford

- **T2** Dones, memòria i relat col·lectiu

👤 **ANNA GUAITA**, Universitat Humboldt de Berlín

- **T3** *le, xicons, com ho feim idò?* Tractament de les varietats dialectals a l'aula

👤 **ÚRSULA VACALEBRI**, Universitat de Torí

👤 **MIQUEL MIRÓ**, Universitat de Hèlsinki

- **T4** Ensenyar cultura catalana a través de les Humanitats Digitals

👤 **ANNA TUDELA**, Universitat Autònoma de Madrid

- **T5** De Llach a Rosalía, la música com a referent

👤 **POL MASDEU**, Universitat de Sheffield

- **T6** Ludificació amb *Genially*

👤 **ALBA DELGADO**, Universitat Lliure de Berlín

17:30 - 18:00 H

Pausa

18:00 - 19:30 H

Repetició dels tallers (sessions simultànies)

19:30 - 20:30 H

Visita a l'exposició Catalonia in Venice - air/aria/aire, Evento Collaterale de la Biennale Architettura 2021

👤 A càrrec d'**OLGA SUBIRÓS**, arquitecta i comissària de l'exposició

Dijous

[22 de juliol]

15:00 - 16:45 H

Reunió interna del professorat de la Xarxa universitària d'estudis catalans a l'exterior

17:00 - 17:30 H

Presentacions. Bloc 1 (sessions simultànies)

Els participants han d'assistir a dues de les quatre presentacions d'aquest bloc, una de 17:00 a 17:30 h i l'altra de 17:30 a 18:00 h.

- **P1** La comunicació intercultural a l'aula de CLE

📍 **MOISÈS LLOPIS**, Universitat de Xile

- **P2** Avaluar pot ser divertit? Algunes propostes lúdiques d'avaluació (nivell B1)

📍 **ESTEL LLANSANA**, Universitat de Tolosa – Jean Jaurès

- **P3** L'Eixample de Barcelona i l'imaginari nacional: una proposta didàctica a l'aula

📍 **XAVIER MAGRINYÀ**, Universitat de Lisboa

- **P4** *Catdubbers*: el doblatge com a ferramenta didàctica en l'ensenyament de CLE

📍 **ALBA MARTÍNEZ**, Universitat de Cork

17:30 A 18:00 H

Repetició de les presentacions del bloc 1 (sessions simultànies)

18:00 - 18:30 H

Pausa

18:30 - 19:00 H

Presentacions. Bloc 2

(sessions simultànies)

Els participants han d'assistir a dues de les quatre presentacions d'aquest bloc, una de 18:30 a 19:00 h i l'altra de 19:00 a 19:30 h.

- **P5** L'expressió artística en la Retirada de 1939: Josep Bartolí. Una experiència didàctica multidisciplinària en ensenyament CLE

📍 **CLÀUDIA BOCHACA**, Escola Normal Superior de Lió i Universitat Jean Monnet-Saint Etienne

📍 **ESTEL AGUILAR**, Universitat Lumière-Lió 2

- **P6** Les tecnologies de la traducció com a eina pedagògica i de promoció de la cultura catalana en altres llengües

📍 **VÍCTOR PEÑA**, Universitat de Bucarest

- **P7** Política catalana actual: materials per construir un curs de cultura

📍 **DAVID GINEBRA**, Universitat Hebrea de Jerusalem

- **P8** *Escapellull*: descobrint la cultura catalana a través del joc

📍 **JUDIT GARCIA**, Universitat de Glasgow

📍 **NEUS COLOMER**, Universitat de Durham

19:00 - 19:30 H

Repetició de les presentacions del bloc 2 (sessions simultànies)

19:30 - 20:00 H

Sessió de cloenda

CONFERÈNCIA INAUGURAL

Dilluns, 19 de juliol

Carme Gregori

La ironia còmplice: els aforismes de Joan Fuster

Joan Fuster confessava una fascinació constant per l'escriptura aforística, una part de la seua obra que considerava un espai de llibertat i de plaer. L'elaboració retòrica, la constricció de la forma i l'estil esmolat dels aforismes perfilen un pensament a contracorrent que exigeix del lector unes maniobres interpretatives que han d'anar més enllà de l'enunciat literal per a percebre'n la clau irònica. La ironia, principal instrument de l'escepticisme fusterià, funciona també com a provocació i estímul intel·lectual. La necessitat de reconstruir un sentit que perilla d'escapar entre el que es diu i allò no dit atorga un protagonisme destacat al lector i posa l'èmfasi en una complicitat i en un model de comunicació que cerca una comprensió intel·ligent.

Carme Gregori és professora titular al Departament de Filologia Catalana de la Universitat de València, membre de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana i membre corresponent de la Reial Acadèmia de Bones Lletres. Com a investigadora, s'ha dedicat a l'estudi i la recerca de la literatura catalana contemporània i actual, en particular sobre novel·la, narrativa breu, assaig, ironia i hipertextualitat. Destaquen els treballs que ha dedicat, entre molts altres, a Pere Calders, Joan Fuster, Carme Riera, Jesús Moncada o Víctor Català. També és important la seua contribució al coneixement de Miquel Duran de València, de qui ha editat l'obra poètica. Ha publicat més d'una cinquantena d'articles i de capítols en volums col·lectius. És autora dels llibres *Pere Calders: tòpics i subversions de la tradició fantàstica* (2006) i *Anotacions al marge. Els aforismes de Joan Fuster* (2011).

TALLERS

Dimecres, 21 de juliol

T1

📧 **Ares Llop Llop** (Universitat de Cambridge)

📧 **Anna Paradís** (Universitat d'Oxford)

Què vols dir? Estratègies d'ensenyament de la gramàtica orientades a la comunicació

Aquest taller té per objectiu explorar la integració de l'ensenyament de la gramàtica en un aprenentatge de CLE de base comunicativa. Veurem com el domini del significat i de l'ús de les formes gramaticals pot contribuir a la millora de les competències i de les produccions escrites i orals (Long, 1991; Ellis, 2001; Nassaji, 2017, etc.). Seguint Van Patten (2004), mostrarem la importància de planificar quin *input*, com (i en relació amb quines tipologies textuais i gèneres) s'ofereix als aprenents per tal que hi hagi una associació correcta de formes i significat.

Il·lustrarem la proposta amb mostres de pràctiques d'aula reals amb una sèrie d'opcions d'instrucció de nocions gramaticals centrades en el significat —defugint la inexactitud de les regles descriptives i de taxonomies de valors aïllats dels elements gramaticals—, per tal d'anar més enllà del saber teòric o mecànic de la gramàtica i potenciar una actitud indagadora en relació amb la gramàtica del català (i de les llengües de l'aula).

T2

📧 **Anna Guaita** (Universitat Humboldt de Berlin)

Dones, memòria i relat col·lectiu

El que pretén aquest taller és enriquir i reescriure la memòria a partir de les veus de les dones escriptores catalanes. Escollim tres autores amb els fragments de les seues obres per crear una exposició i per teixir aquest relat col·lectiu de diverses formes: primer ens aproparem a les experiències vitals de les autores i després, d'acord amb la seua obra, recrearem el context politicosocial de forma visual. A més, parlarem del paper de la dona, del català i de l'entorn, així com dels punts comuns i dissonants de les narratives que descriuen una època. L'estructuració es pot adaptar fàcilment a altres autores i pot funcionar tant de forma presencial com en línia.

T3

📍 **Úrsula Vacalebri** (Universitat de Torí)

📍 **Miquel Miró** (Universitat de Hèlsinki)

le, xicons, com ho feim idò? **Tractament de les varietats dialectals a l'aula**

El taller començarà amb una sèrie de reflexions genèriques al voltant de la qüestió dialectal: hem d'ensenyar la nostra varietat o és preferible mesclar-ne de diferents? Els dialectes s'han d'introduir dins l'aula? I de quina forma?... Sabem que és un tema complex i que no hi ha una única solució; malgrat això, proposarem diferents alternatives que ens puguin ser útils a la pràctica, però que, alhora, es fonamentin en un marc teòric solvent. Farem una breu revisió crítica dels materials existents de CLE dels quals es poden extreure mostres de llengua de diferents varietats. Després d'aquesta reflexió més teòrica, passarem a la part pràctica del taller. Per acabar, farem una breu conclusió on arreglegarem les impressions i idees sorgides al llarg del taller i proposarem unes línies d'actuació bàsiques, sempre tenint en compte que cada cas específic presenta unes particularitats concretes i ha de ser tractat en conseqüència.

T4

📍 **Anna Tudela** (Universitat Autònoma de Madrid)

Ensenyar cultura catalana a través de les Humanitats Digitals

En aquest taller presentarem una proposta per incorporar les Humanitats Digitals (HD) a les classes de cultura i farem activitats per familiaritzar-nos amb algunes de les eines pròpies d'aquesta disciplina. En els últims anys, les humanitats han experimentat canvis metodològics i procedimentals relacionats amb el desenvolupament de les noves tecnologies i podríem dir que ens trobem en l'era de les Humanitats Digitals. Una de les característiques de les HD és que tenen un caràcter interdisciplinari i transversal, cosa que permet incorporar-les a les assignatures de cultura. Precisament, això és el que hem fet a la Universitat Autònoma de Madrid: de cara al semestre vinent hem preparat l'assignatura Barcelona a través de les Humanitats Digitals, que aborda diferents blocs temàtics (Societat, Art, Llengua, Demografia i Geografia) que es treballen a partir de mappings, bases de dades, anàlisis de xarxes, entre d'altres.

T5

👤 **Pol Masdeu** (Universitat de Sheffield)

De Llach a Rosalía, la música com a referent

Descobrim les onades musicals en llengua catalana i els principals exponents de cada una d'elles: de Llach a Rosalía, passant per Obrint Pas o Roba Estesa. El taller té com a punt de partida una unitat didàctica, ideada per a un grup B1/B2, que es divideix en quatre blocs: la Nova Cançó, el Rock Català, del 2000 al 2010 i des del 2011 fins avui dia. L'objectiu és endinsar-nos en la música feta a casa nostra, per tal de detectar cançons i exponents de cada una de les onades musicals i reflexionar com les podem treballar a classe de CLE. I no només per tocar continguts lingüístics (temps verbals, vocabulari, sociolingüística...), sinó també culturals, amb l'objectiu que evoquin una reflexió oral i escrita dels estudiants. El taller vol ser un espai de debat, en què la música en llengua catalana serà el punt de trobada per despertar idees pràctiques per aplicar a l'aula.

T6

👤 **Alba Delgado** (Universitat Lliure de Berlin)

Ludificació amb *Genially*

Ludificar? A la classe de català? I a la universitat? I tant! Introduir elements del joc en contextos no lúdics pot ser una estratègia molt efectiva quan, en situacions com l'actual, la manca de motivació i d'implicació de l'alumnat és elevada. En aquest taller reflexionarem sobre el concepte i el rol de la ludificació a l'aula virtual de CLE i veurem com incorporar-ho a l'estructura de la nostra seqüenciació a partir d'alguns exemples amb el recurs web Genial.ly. A continuació, en petits grups, podrem experimentar amb aquest recurs i crear els nostres propis continguts. Finalment, aprofitant el resultat, parlarem breument sobre com compartir els materials didàctics de forma segura. Per aquest taller només ens cal: un ordinador, connexió a internet i creativitat!

PRESENTACIONS

Dijous, 22 de juliol

P1

📍 **Moisès Llopis** (Universitat de Xile)

La comunicació intercultural a l'aula del CLE

Aquesta comunicació té com a objectiu delimitar el concepte de competència intercultural i l'ús que se'n fa a la classe de CLE des de la mirada del docent. Després d'una concreció terminològica i un repàs teòric del concepte d'interculturalitat, destacarem les idees, les formes de treball i les dificultats expressades pels docents de CLE. La recollecció de dades va tenir lloc a través d'una enquesta virtual a docents de CLE d'arreu del món. Les reflexions dels docents de diferents països del món reflecteixen la dificultat de dur a terme els ideals de l'ensenyament intercultural. Els resultats obtinguts demostren la necessitat de treballs que aportin solucions a dubtes com la integració de la interculturalitat en altres aspectes de l'ensenyament o l'avaluació del component intercultural.

P2

📍 **Estel Llansana**
(Universitat de Tolosa – Jean Jaurès)

Avaluar pot ser divertit? Algunes propostes lúdiques d'avaluació (nivell B1)

L'avaluació sol ser un moment estressant i de vegades desagradable, sobretot per als estudiants. Aquestes propostes d'avaluació per un semestre de classes de nivell B1 són idees per fer que l'avaluació sigui, no tan sols el moment de demostrar allò que han après, sinó també un moment per compartir-ho amb els altres i per crear en català. Els temes treballats durant el semestre són els contes i les llegendes, i els crims i els misteris. La idea és mostrar com es treballen les quatre competències i explicar les tasques finals proposades, sobretot d'expressió oral i d'expressió escrita, per tal de potenciar la motivació dels estudiants abans de les avaluacions i també en el moment de fer-les.

P3

📍 **Xavier Magrinyà** (Universitat de Lisboa)

L'Eixample de Barcelona i l'imaginari nacional: una proposta didàctica a l'aula

El vincle que es crea entre la toponímia urbana de l'Eixample de Barcelona i la història dels Països Catalans pot servir per estructurar una proposta didàctica amb l'objectiu de treballar diversos aspectes lingüístics, textuais i literaris.

El pla Cerdà va comportar grans canvis (i polèmiques) en la capital catalana en un moment en què s'estava forjant un moviment cultural i literari: la Renaixença. Posteriorment, alguns escriptors van il·lustrar, d'una manera més o menys enginyosa, algunes de les etapes històriques que encara es poden trobar a l'Eixample.

De quina manera va influenciar la Renaixença en el pla Cerdà? Quin lligam hi ha entre les quatre grans cròniques i Santiago Rusiñol? Quines conclusions es poden extreure de l'estil arquitectònic de les llotges de mar? Aquesta unitat didàctica pretén posar en pràctica els coneixements dels alumnes a través d'un fil històric i cultural.

P4

📍 **Alba Martínez** (Universitat de Cork)

Catdubbers: el doblatge com a ferramenta didàctica en l'ensenyament del CLE

La traducció és un fenomen omnipresent en les nostres vides, cada dia consumim productes traduïts des de canals diversos i en múltiples formes. El doblatge n'és una de les més comunes. Sovint, des de la perspectiva de l'adquisició d'idiomes, aquesta modalitat de traducció audiovisual ha estat desprestigiada, tot i tenir un paper fonamental en la normalització de llengües minoritzades, com a producte, i constituir una eina amb un gran potencial per a l'aprenentatge de llengües en qualitat de pont lingüístic i intercultural, com a procés.

Amb aquesta proposta metodològica basada en l'aplicació del doblatge en l'ensenyament de Català com a Llengua Estrangera (CLE), desmuntarem alguns prejudicis al voltant d'aquesta ferramenta didàctica i exposarem els beneficis i els reptes que hi presenta.

P5

📍 **Clàudia Bochaca**

(Escola Normal Superior de Lió i Universitat Jean Monnet-Saint Etienne)

📍 **Estel Aguilar** (Universitat Lumière-Lió 2)

L'expressió artística en la Retirada de 1939: Josep Bartolí. Una experiència didàctica multidisciplinària en ensenyament CLE

En aquesta comunicació posarem de manifest una experiència didàctica portada a terme per tres professores de català de les universitats de Lyon II, Rennes II, ENS de Lió i Jean Monnet. L'objectiu principal és sensibilitzar estudiants de CLE sobre la problemàtica de l'exili i sobre la producció artística que se'n deriva, des d'un punt de vista universal i particular.

Explicarem el viscut d'aquesta experiència, posant a l'abast les activitats que s'han dut a terme fent especial èmfasi en la tasca final: una trobada virtual amb l'historiador nord-català Eric Forcada, especialista en art als camps de concentració de la Retirada i Jordi Bartolí, fotoperiodista i nebot del dibuixant Josep Bartolí. Aquest darrer, testimoni directe de l'horror dels camps i protagonista de la pel·lícula del director Aurel: *Josep* (2020). Una experiència multidisciplinària que, a través del dibuix, de la fotografia, de la literatura i del cinema, vol col·laborar amb el deure de memòria històrica. Tal com li deia Josep Bartolí al seu nebot: «trencar l'eficaç conspiració del silenci».

P6

📍 **Víctor Peña** (Universitat de Bucarest)

Les tecnologies de la traducció com a eina pedagògica i de promoció de la cultura catalana en altres llengües

Les tecnologies de la traducció com a eina pedagògica i de promoció de la cultura catalana en altres llengües. Les tecnologies de la traducció no sols han revolucionat el sector professional de la traducció, sinó que també han obligat a adaptar els plans d'estudis universitaris relacionats amb disciplines lingüístiques. Atesa l'absència d'aquests continguts a la Universitat de Bucarest, s'ha organitzat un taller en línia de traducció i postedició d'articles de Viquipèdia del català al romanès mitjançant MateCat, una eina de traducció assistida per ordinador (TAO) de codi obert. En la comunicació s'exposarà en què ha consistit el taller, s'explicarà com funciona MateCat, els fluxos de treball que permet (traducció, postedició, revisió, etc.) i se n'explorarà el potencial a l'aula, com a eina pedagògica i de promoció cultural en altres llengües, en aquest cas el romanès, amb menys recursos.

P7

📍 **David Ginebra** (Universitat Hebrea de Jerusalem)

Política catalana actual: materials per construir un curs de cultura

L'actualitat política catalana ha estat portada diverses vegades als mitjans de comunicació internacionals als últims anys. Això ha despertat un interès a les aules que la Universitat Hebrea de Jerusalem ha canalitzat amb la creació d'un curs en anglès per tractar aquesta qüestió. Aquesta comunicació vol presentar i compartir els materials recollits per a aquest curs: més de 100 articles acadèmics, 50 articles d'opinió, 30 documentals (de diversa llargada), 20 vídeos curts i 20 documents (lleis, enquestes, ponències, etc.). A més, també es parlarà de l'ús didàctic que s'ha donat a cada tipus de material, així com de l'estructura del curs, de l'avaluació i del rol del docent. Així que si vols parlar de política a classe però tens por de ser massa parcial, vine que segur que n'aprendràs!

P8

📍 **Judith Garcia** (Universitat de Glasgow)

📍 **Neus Colomer** (Universitat de Durham)

Escapellull: descobrint la cultura catalana a través del joc

Escapellull és una eina de promoció dels estudis catalans a través de la gamificació creada per l'Institut Ramon Llull. En aquesta comunicació explicarem què és i l'experiència que va suposar organitzar-ne el llançament a les universitats del Regne Unit i d'Irlanda. Parlarem sobre el funcionament de l'esdeveniment i les conclusions que n'hem tret; si ha tingut una bona rebuda i quins aspectes cal millorar de cara a altres esdeveniments similars.

Comentarem detalladament tot el procés d'organització, des dels aspectes més administratius fins als més pràctics. També analitzarem la valoració que va fer-ne part de l'alumnat participant, així com les nostres sensacions.

Volem aprofitar l'avinentsa, no tan sols per parlar de la nostra experiència, sinó per poder ajudar o guiar a qui vulgui utilitzar l'EscapeLlull com a eina de promoció i captació d'alumnat dels estudis catalans.

LLL

PRESENTACIONES
